

Kjøbenhavnsposten.

14^{de} Mærg.

Løverdagen d. 29. Februar 1840.

Nr. 59.

Om en Hovding og hans Tilhængere.

For nogen Tid siden læstes i „Fædrelandet“ en Anmeldelse af Grundtvigs „Frisprog“, hvori man ret synligt lægger an paa at fremstille Grundtvigs Virksomhed i et latterligt og tvivlsomt Lys. Man forsøger der paa at faae Folket til at troe, at Grundtvig selv ikke veed, hvad han vil, som om hans hele Stræben for den danske Kirke mangler saavel al Grund i Sagen selv, som i hans egen Bevidsthed. Man bruger her det gamle Kneb, i Mangel paa Grunde at lade Læserne ahne en Hovmodss og Daarligheds Aand hos den Mand, man nu af en eller anden Grund betragter som sin Modstander. At tale det store Ord, er endnu ei at tale det sande Ord, at sætte sig paa Dommersædet, er endnu ei at fælde en lovlig Dom, at slaae om sig med Spot, med hadefulde Insinuationer, er endnu ei at give Grunde: — Dette er Altsammen Sandheder, som „Fædrelandet“ vel behøver at lægge sig paa Hjerte. Naturligviis kan jeg her ikke ville indlade mig med „Fædrelandet“ i en egenlig kirkelig Strid, saalænge dette Dagblad ei ved Grunde og Beviser hjemler sig Ret til at tale afgjørende om Sager, Kirkens Lær vedkommende. Med al min Respekt for „Fædrelandet“ i andre Henseender, maa jeg dog tilstaae, at jeg anseer det for lidet competent til i kirkelige Anliggender at afgive et umotiveret Votum, der skulde kunne afvinge Nogen Agtelse. Iblandt Dhr. Udgivere finder jeg intet Navn, der end kun stiernt har een god Klang i Kirken. Yttrer Bladet sig engang umotiveret i Retninger, hvori det ved foregaaende Afhandlinger har viist sig at være hjemme, da maae dets Ytringer herved dog afsnøde os nogen Respekt; men gaaer dets afgjørende Domme ud paa Noget, som det aldrig har viist sig at være vorent, hvorom det aldrig har opstillet en antagelig motiveret Mening, der kunde vidne om, at Vedkommende alvorligen har arbejdet sig ind i de Livsforholde, hvorom Taler er, da maae slige Bladets Ytringer henvises til den store Masse af subjective Meningsyttringer, der aldrig for deres egen Skyld have Krav paa alvorlig Gjendrivelse, idet det eneste Svar, de kunne fordrø, er dette: Ja, jeg mener nu anderledes! thi herom gjelder Ordspøget i sin fulde Udstrækning: „Som man raaber i Stoven, faaer man Svar.“

I en egenlig kirkelig Strid føler jeg mig da ikke opfordret til at indlade mig med „Fædrelandet.“ Deri-

mod er der i hiin Artikel en anden Ytring, som jeg har foresat mig, efter Evne, at bekæmpe, ikke fordi den er bedre eller mere motiveret end alt det Øvrige om Grundtvig, men fordi den beles af flere i Landet og fordi det altid er vor Pligt, naar vi nogenlunde kunne, at afløre det Fordærvelige og Falske, der tidt gjør sig gjeldende hos Menneskene, selv imod deres Villie. Det er nemlig den Ytring, at Grundtvig har „et Dussin Kopiermaskiner“, hvorved „Fædrelandet“ vel vil siige, at de deels ældre, deels yngre Mænd, der i de kirkelige Stridigheder have sluttet sig til Grundtvigs Side, kun ere blinde Medstaber i hans Haand, der uden at domme, uden at kjende, kæmpe for de af Grundtvig opstillede Sætninger og estertale og efterskrive hans Tanker og Ideer, uden levende at være indlemmede deri. Jeg har troet, at det ikke vilde være uden Fortjeneste nu og da deels at paa-pege de slove Baaben, man svinger mod Kirkefrihedens Talsmænd, slove paa Grunde og Beviser, skarpe nok med Hensyn til Bitterheder og Uqvemsord, deels at opklare de Begreber, der fordunkles, og bringe Folk til at see, at Sandheden er noget ganske Andet, end hvad man, mangengang stolt nok, udgiver derfor. Disse Linier skriver jeg derfor ikke for dem, der slet ikke bekymre sig om Sandhed i denne Retning, og hvem ethvert Paafund er velkomment, naar det kun sætter dem, der kæmpe herfor, i et latterligt Lys; — jeg skriver for dem, der søge kirkelig Sandhed, men idelig vildledes i at finde den af de tusinde forvirrede Røster, der søge at overdøve den klare Sandheds Stemme. Jeg vil da nu i det følgende stræbe saa godt jeg kan, at opklare Begrebet af en religiøs Hovding og hans Tilhængere (sefter „Fædrelandet“: „Kopiermaskiner“). Skulde jeg seile, da vil Ingen hellere end jeg modtage Tilretteviisning.

Der gives Sider i det enkelte Individis Liv, hvori Tilværelsen ligesom er bunden med trykkende Baand, hvori Individet ruger over en Gaade, der endnu ikke er løst, men hvis Løsning først vilde give Livet dets rette Glæds og Fylde, da er det mangengang for Sjælen, som om det var den givet at finde et Ord, der da vilde løse Forvirringen, vilde være ligesom en Nøgle til at aabne det Fængsel, hvori den forsmægter. Og finder nu Mennesket dette Ord, denne Nøgle, lykkes det ham at vinde Opløsning paa Gaaden hvorover han rugede, da er det ham, som om Lænkerne faldt fra Sjælen, som om han atter blev fri; thi ethvert Menneske har sin særegne Bestem-

her er det dog i Grunden altid Kirkens Herre selv, der igjennem et af sine kraftigste mennesselige Organer i Kirken udtaler det forløsende Ord igjen fra Tid til Tid med de Modificationer, som Tidstilstanden gjør fornøden. Saaledes var det aabenbart Herren selv, der igjennem Luther udtalte det forløsende Ord over Forvirringen med særegent Hensyn til de papistiske Bildfarelser. Men ogsaa Verdens Børn føle stundom Trang til Forløsning af en ufri Tilstand og ligesom Kirkens Herre sender sine kraftfulde Organer til Befrielse, saaledes sender Verdensaanden sine. Forløsningens Schema, om jeg saa maa sige, er det samme; men Forfjellen bestaaer deri, at dette Schema udfyldes paa forskjellig Maade, hist med Mandens Frihed, her med Skjødets.

(Slutningen følger).

— Comiteen for Oprettelsen af Thorvaldsens Museum havde for Cancelliet andraget, at det som et Middel til saavel at bringe de Thorvaldsenske Arbejder ud blandt Folket og derved oplive Konstfanden, som til at skaffe det vorbende Museum en Indtægt er bragt i Forlag at lade tage Afstøbninger af Thorvaldsens Arbejder og sælge disse til Indtægt for Museet. Men for at dette Foretagende, der iøvrigt maatte udføres med fornøden Omhu under Comiteens Tilsyn, skal lykkes og bringe nogen klæffelig Indtægt, vilde det være nødvendigt, at Comiteen eller en kommende Museums-Bestyrrelse er enerettiget til sammes Udførelse. Comiteens Medlemmer anholdt derfor om, at der maatte meddeles dem og i Fremtiden Museets Bestyrrelse udelukkende Rettighed til at besørge forfærdiget Copier og Afstøbninger af Thorvaldsens plastiske Arbejder og at lade dem forhandle til Indtægt for Museet, efter at de ere forsynede med et eget Stempel eller Mærke. I Anledning af, at det var Cancelliet bekendt, at der allerede af forskjellige Thorvaldsenske Arbejder var foranstaltet Afstøbninger, begjærede man nærmere Erklæring desangaaende, ligesom man og udbad sig underrettet om, hvorsidt Conferentsraad Thorvaldsen maatte være enig i det Ansøgte. Comiteen tilmeldte derpaa Cancelliet at den havde afføbt nogle Gibsere her i Staden de Former af Thorvaldsens Arbejder, hvoraf de vare i Besiddelse, og at disse, der ere de eneste her i Staden, som besatte sig med deslige Afstøbninger, havde frastrævet sig al Ret til for Fremtiden at tage Afstøbninger af de Thorvaldsenske Arbejder, ligesom den bemærkede, at dens Begjæring var stemmende med Conferentsraad Thorvaldsens Ansøgning. Da Betingelserne for den Cancelliet i Forordningen af 13 December 1837 §. 4 tilstaaede Bemyndigelse ikke klarlig vare tilfede, men det Ansøgte dog, med Hensyn til det for Konsten vigtige Diemed, til hvis Opnaaelse det skulde være et Middel, fortjente anbefaling, dog at Bevillingen, i Henhold til bemeldte Lovsted indskrænktes til en bestemt Tid, har Collegiet allerunderdanigst foredraget Hans Majestæt Sagen, og i Overensstemmelse med Allerhöjstisammes Resolution er der under 12 Februar d. A. udfærdiget en allernaadigst Bevilling for Comiteen til med 10 Mars Eneret at besørge forfærdiget Afstøbninger af Thorvaldsens plastiske Arbejder og lade dem forhandle til Indtægt for Museet, dog at Comiteen iagttager hvad Forordningen af 13 December 1837 foreskriver for at Vedkommende skulle kunne nyde godt af en saadan Beskyttelse. Denne Rettighed skal derhos, naar en anden Bestyrrelse for Museet maatte blive etableret, for den resterende Tid gaae over til samme.

— I Anledning af et Andragende fra Oldermændene for Skrådderlauget her i Staden, er det kommet under Overveielse, om det ikke, i Lighed med hvad der er Tilfældet ved Bagerlauget og ved Malerlauget, saaledes ogsaa for Skrådderlauget og

de øvrige Laug, naar de attraae det, maatte kunne sanctioneres, at Laugenes Biskdere for Fremtiden vælges af de respective Laugs-Interessenter i Stedet for af Oldermændene. Paa Cancelliets desangaaende nedlagte allerunderdanigste Forespørgsmaal har S. M. under 4 Decbr. f. A. allernaadigst resolveret, at Kjøbenhavns Magistrat maa bemyndiges til, naar noget af de herværende Haandværkslaug maatte attraae saadant, efter Omstændighederne at kunne sanctionere, at Laugenes Biskdere for Fremtiden vælges af de respective Laugsinteressenter i Stedet for af Oldermændene. Herom er under 19 December næstefter udfærdiget et allerhöieste Rescript til Kjøbenhavns Magistrat. (C. L.)

— Den 1ste Februar er Statsraad, Borgermester Mundt i Raade entlediget fra at være economisk Directeur ved Frederiks Hospital, og under f. D. er der tillagt Justitsraad og Raadmand Riis-Lowson allernaadigst Ordre at overtage denne Post.

— Til Tidsalderens billige Onsker tage vi ikke i Betænkning at henvise det om at vore administrative Former maatte underkastes en hensigtsmæssig Forandring. Vi finde fornyet Anledning til at bringe denne Gjenstand paa Bane, ved at see, at ogsaa paa den svenske Rigsdag en Motion er fremkommen om at simplificere Correspondencen imellem Embedspersonalet. Hvorledes det i saa Henseende har sig i det Hele i Nabolandet, kjende vi ikke og behøver heller ikke her videre at omtales, aldenstund det maa ansees som en vitterlig Sandhed, at der i den danske Embeds-Correspondence eksisterer en Udsæthed med Tid og Arbeidskraft, som ikke kan andet end indvirke skadeligt paa Forretningsgangen og paa hvad denne har til Diemed*). Til nævnte Udsæthed henvise vi ei blot den strenge Paaholdenhed i at behandle Alt skriftligt, der gjør, at mangen Oplysning — der maaskee kunde faaes i faa Minutter, naar Contoirchefer under forskjellige Regeringscollegier eller andre paa samme Plads virkende Embedsmænd mundtlig konfererede med hinanden — lader vente paa sig Dage og Uger, ja maaskee ikke sjældent Maaneder; men især og fornemmeligt den høist forunderlige og betydningløse Omvei, hvorefter sideordnede Bestyrrelser ikke umiddelbart, men hver især igjennem deres Overøvrighed correspondere med hinanden, uden at dog selve de omhandlede Sager ere af den Natur, at Overøvrigheden kan siges at burde have dermed et detailleret Tilsyn. Som Exempel herpaa er ved en anden Leilighed anført den Vidtløftighed, der er forbunden med, naar den ene Fattigcommune søger interimistisk ydet Hjælp refunderet af en anden fraliggende. „Det er ofte Tilfældet“ — sagdes da — „at der angaaende Godtgjørelsen af 1 Rbd. for en Commune skrives 12—16 Breve.“ Ikke mindre slaaende end det nysnævnte Exempel er den kjedsommelige Formalitet, som finder Sted, naar et Document anholdes for en eller anden Mangels Skyld, i Henseende til Brugten af det stemplede Papir. Den Autoritet, som anholder Documentet, indsender samme til Amtmanden, denne igjen til Rentekammeret, som resolverer i Sagen. Resolutionen gaaer da atter samme Vej tilbage, og Underøvrigheden maa i det mindste meddele Afskrift af Resolutionen til den Paagjældende; thi denne skal paa den ham tilfældige Communication øvitere for Documentet, som han, vel at mærke, ikke faaer udlæst hos Byfoged eller Amtmand, men ved en Commissionair maa lade afhente i Kjøbenhavn, hvor da atter skal afhandles herom i tvende Contoirer.

*) Som en superlativ diplomatisk Vidtløftighed undlade vi ikke her at berøre, at en Herredsfoged i det nordvestlige Sjælland indleder sine Svarskrivelse til Amtmanden ved Ord til andet at gjentage dennes Breve!!